

Islamofobisko kriminaliteti

Akija brušura tani čerdi e manušenđe so doživinđe ja tane ko rizik te doživinen kriminaliteti sebepi i mržnja kaj tane o motivija islamofobiska. Akate šaj te dikhe pobuter kotar kriminaliteti sebepi i mržnja kaj so isi islamofobiska motivija, savo pravo isi tut, sar šaj te prijavine ki policia hem sar šaj te dobine pomoč hem podrška.

Da li dijekhvar doživinđan kriminaliteti sebepi i mržnja?

Te doživine jekh esavki situacia tano kriminalno delo. Te doživine esavki situacia sebepi odova so hijan tano jekh baro hem ozbiljno kriminalno delo. Akava šaj te značini so doživinđan kriminaliteti sebepi i mržnja.

Ki Švedska račuini pe i diskriminacia hem o mrzibe jekhe narodo sar kriminalno delo. Kriminalno delo šaj te račuini pe sar kriminaliteti sebepi i mržnja ako o motivi tano te lađačeri pe hem dukhavi pe to identiteti. Odova šaj te ovel bazirimo ko:

- boja kotar koža
- nacionalnost ja etniciteti
- religia
- seksualno orientacia
- seksualno identiteti
- ja jekh aver slično situacia

Tu čak ni na valjani te ove ko dijekh kotar akala grupe da bi te osetine so upro tute čerela pe kriminalno delo. Dovoljno samo so odova manuš mislini so tu pripadineja ko diso, sar ko primer so o manuš mislini so hijan muslimani.

Esavko kriminalno delo šaj te ovel zoralji kazna

O manuš so čerela jekh esavko kriminalno delo šaj te dobini pobari kazna ako đala ko sudo te ovel sudimo. O manuš so pretinđa ja marđa đikas šaj te dobini pobari kazna ako o sudo anela odluka so odova hine kriminalno delo sebepi i mržnja.

Kriminaliteti protiv o muslimanija

Islamofobia tano jekh termini sebepi o stereotipija hem i mržnja protiv o islam hem o muslimanija. Akava tano isto sar o antisemitizam, ksenofobia ja avera tipija kotar o rasizmi ki forma sar brutaliteti, direktno ja indirektno diskriminacia sebepi so tano o manuš muslimani ja mislini pe samo so tano muslimani.

Esavke kriminalna delija šaj te oven ki forma sar maribe, ama hem ne mora ađahare te ovel. Odova šaj te ovel pretibe hem negativna komentarija so tane ko pobuter situacije. Ama, šaj te ovel so o manuš šaj te doživini diskriminacia ko kontakti dijekhe firmaja ja ki dijekhe institucia.

But đene so doživinđe esavko bilačhipe na prijavinđe ki policia, čak ni na mislinđe so jekh esavki situacia šaj te ovel kriminalno delo.

Kriminaliteti da li diskriminacia?

Ko svakodivesoro vačeribe o lafi diskriminacia but putija anela pe ko konteksti ako diso nane fer. Ama, te ovel i diskriminacia premalo o zakoni, odija na-fer situacia valjani te ovel bazirimi premalo o forme kotar i diskriminacia. Premalo zakon odija na-fer situacia valjani te ovel nezakonito diskriminacia sar diskriminacia bazirimi premalo o zakonska forme kotar i diskriminacia.

Nezakonito diskriminacia tano jekh kriminalno delo ko zakonsko registar. Tu šaj doživinđan jekh esavki forma kotar o kriminaliteti ked mangljan diso te čine, te dobine jekh than đikuri ja te dobine disavi usluga isto sar bilo koj aver. Odola manuša so šaj te oven osudime sar nezakonito diskriminacia tane o firmašija, političarija hem manuša so aranžirinena oficialna eventija. O manuš te ovel

osudimo valjani čače te ovel olje namera te čerel diskriminacia upro tute hem “bizo te haljol tut” so tu osetisaljan diskriminirimo.

Premalo zakoni na tromal te ove diskriminirimo ki buti, ki škola ja ko avera socialna situacije. Odova važini ko situacije premalo nezakonito diskriminacia hem na postoini nisavo uslov so odova so anđa tut ki esavki situacia čerela odova nameraja. Tu šaj te dobine kompenzacia hem ako odova manuš na čerđa odova nameraja. Pobuter čerela pe analiza premalo o zakoni baš i diskriminacia, nego premalo o forme so isi kotar i nezakonito diskriminacia.

Čitin pobuter kotar i diskriminacia ko do.se

Ako hijan hine diskriminirimo šaj te kontaktirine i Policia ja o Diskriminierungsombudsman. Tu šaj te dobine pomoč hem informacia savo pravo isi tut.

Kaj desini pe o kriminaliteti?

O kriminaliteti protiv o muslimanija šaj te ovel bilo kaj. Odova šaj te ovel čhere, ki škola, ki buti, ko internet ja đikuri aver thane. Odova šaj te ovel sar ko primer bilađakere lafija ja cidibe kotar šamija ko autubus, ki tunnelbana, ko butikija ja ki ulica. Ko internet desinena pe islamofobiska kriminalna delija ki forma sar mržnja premalo jekh narodo, pretnja hem avera trakaserije.

Hem o manuša so nane muslimanija šaj te oven trakasirime ko islamofobiska kriminalna delija, sebepi so o avera manuša dikhena oljen sar muslimanija ja sebepi isi oljen disavi konekcia e muslimanencar. Sar ko primer ko najbaro esavko rizik tane o manuša so tane žurnalistija, naučnikija hem političarija. Islamofobiska kriminalna delija šaj te oven ko čhera hem thana so isi oljen konekcia e muslimanencar.

Konsekvence kotar o kriminaliteti

O manuša so doživinena kriminaliteti sebepi i mržnja reagiriena ko razna načinija. Jekh delo oljendar tane ko šok, sikirinena pe hem darana, a disave manuša na reagiriena odobor but. Ama, palo disavo vreme akala situacije šaj te anen e manuše te na đal ki buti, te perel ki depresia hem te na osetini pe hič šukar. Akava važini ko sa o tipija kotar o kriminaliteti hem but tano važno te rode pomoč ko vreme.

O manuša so doživinena kriminaliteti sebepi i mržnja šaj te anel but avera hem pobare konsekvence. Jekh manuš so doživinđa kriminaliteti sebepi i mržnja ka počini te garavi so tano muslimani, nane te đal više ko disave thana, ka činavi te angažirini pe politički ja ko organizacije sebepi te na doživini paljem isto. Esavko kriminalno delo šaj te čhivel e manuše but te daral pese hem avere manušenđe okolo peste.

Kriminaliteti sebepi i mržnja šaj te čerel lošno avere muslimanende. O muslimanija šaj te osetinen pe lošno sebepi so nane oljen isto than ko društvo hem ki politika. O organizacije šaj te oven oljen ekonomsko pharipe hem ka valjani oljende pobari sigurnost.

Podrška hem pomoč

Isi razna tipija kotar podrška hem pomoč so šaj te dobine ako doživinđan kriminaliteti sebepi i mržnja. Ako đaja ki škola, šaj te vačere odova e manušenje so čerena buti ki škola. Ako čereja buti, šaj te vačere te odova te šefese ki buti. I škola hem i buti isi oljen dužnost te na dozvolinen esavke situacije te oven.

Tu šaj te kontaktirine razna organizacije so šaj te den tut podrška hem pomoč, sar ko primer brottsofferjour. Brottsofferjouren Sverige isi olje volonterija so vačerena but čhibja hem šaj te pomožinen tut so na đaneja but šukare i Švedsko čhib ja samo mangeja te dobine i podrška ki ti čhib.

Brottsofferjouren

Ked vičineja ko telefonsko broj 116 006 ka vačere jekhe manušeja so ka del informacija kotar o lokalno brottsofferjour te dobine odija pomoč so valjani tuče.

Tu šaj te dobine podrška hem pomoč hem ako na prijavinđan ki policija hem ako mangeja te ačhove anonimno.

Hälso- hem sjukvården(bolnica) šaj te kontaktirine prekalo i vårdcentral ja akutmottagning. Ako valjani tuče medicinsko podrška šaj te khuve ki internet strana 1177.se ja te vičine ko 1177 te dobine odija pomoč so valjani tuče. Tu šaj te rode medicinsko pomoč hem ako nakhlja dosta vreme palo so hine odija situacia.

Ako hijan terno šaj te dobine pomoč prekalo o ungdoms-mottagningen hem socialtjänsten ko odova than kaj so bešeja. Disave komune isi oljen hem centrija baš i pomoč e ternende so doživinde kriminaliteti sebepi i mržnja.

Socialno agencia

Socialno agencia ki komuna kaj so bešeja ka pomožini tut ako doživindan kriminaliteti sebepi i mržnja. Čak hem te najpaše šaj te dobinen pomoč hem podrška kotar i socialno agencia. I socialno agencia ka del tut pomoč hem podrška ki forma sar socialno podrška te čere muhabeti hem aver praktično pomoč.

Lje pomoč kotar te najpaše

Teklje najpaše manuša, familia hem amala šaj te pomožinen tut ko razna načinija. Odova so osetineja pharo ko odova momenti, šaj te ovel tuče polokheste ako vačereja đikasaja so osetineja tut šukar. Tu šaj te lje pomoč kotar te najpaše manuša ako valjani tuče te ave ko kontakti e manušencar so čerena buti ko razna institucije.

Te prijave ki policia

Ako doživinđan jekh kriminalno delo ja osetineja so valjani tuče zaštita tegani valjani te kontaktirine e policia. Prijavin ki policia ko telefoni 114 14 ja ava ko than. Ako tani i pretnja hitno vičin 112

Ked prijaveja ki policia, but tano važno te vačere so pobuter detaljija. Tu kokri ne mora te đane so tu doživinđan jekh kriminalno delo sebepi i mržnja, odova i policia hem avera akterija ka rešinen. Ako o kriminalno delo sebepi i mržnja so posig talji istraga mothovi o motivija, i policia ka bičhalji ko sudo hem i kazna šaj te ovel but pobari.

Znakija so šaj te značinen but e policiače:

- Islamofobiska bilađakere lafija so koristinena pe.
- Grafitija, objektija hem simbolija kaj so isi anti-muslimanska poruke.
- Ka dikhel pe save bede čerđa odova manuš angljeder, ako isto hine olje anti-muslimanska poruke.
- Avera islamofobiska situacije so hine ko isto momenti ja than.

E policiakiri buti protiv o kriminaliteti

I policiakiri buti tani te dikhel so posig ako ki odija situacija isi kriminalno delo sebepi i mržnja. Več ko start ka dobine pučibe ako mislineja so isi disavo specialno razlog soj o sebepi te ovel jekh kriminalno delo sebepi i mržnja, sar ko primer rasističko ja islamafobisko stavi. Aver sebepi sose i policia pučela so šaj te ovel o motivi tano sebepi te dikhel kobor tano avdije normalno o kriminalno delo sebepi i mržnja. Ki policia isi profesionalcija hem specialistija so čerena buti samo ko kriminaliteti sebepi i mržnja.

Ičer ki godi: Dijekhvar e policiakiri buti na anela di ko disavo manuš so šaj te kaznini pe ko sudo. Odova značini so nane dovoljno dokazija hem so našti te dokažini pe koj tano odova so čerđa o problemi. Odova isto na značini so i policia hem o sudo na veruinenena so tu vačerđan. Tu so prijavinđan ki policia ka pomožini samo te mothovi kobor normalno tano esavko kriminaliteti.

Tu šaj te dobine kompencacia

Ako doživinđan kriminaliteti sebepi i mržnja šaj te ovel tut pravo te dobine kompencacia. Ako o kriminalno delo sebepi i mržnja hine olje motivi tegani šaj te dobine pobari kompencacia.

Razna tipija ki kompencacia

Tu ka ovel tut šansa te dobine:

- kompencacia kotar o manuš so čerđa o problemi
- kompencacia kotar o osiguranje
- kompencacia kotar o Brottsoffermyndigheten.

Ko prvo than o manuš so čerđa o problemi valjani te platini i kazna so čerđa. Ako mangeja disavi kompencacia valjani odova te vačere e policiače ked ka vačere kotar situacia. Keda o sudo anđa i odluka o manuš so čerđa o problemi valjani te platini kompencacia tuče. O kronofogden šaj te pomožini tut te dobine o pare.

Tu šaj te ovel tut pravo te dobine pare kotar osiguranje, försäkringsersättning hem brottsskadeersättning, nema veze so o manuš nane te ovel osudimo ja našti te platini. Kontaktirin toklo osiguranje hem o Brottsoffermyndigheten sebepi te dobine pobuter informacia so važini ko toklo slučaj.

Tu šaj te dobine zaštita

Ako điko pretini tuče ja osetineja so điko mangela te čerel tuče bilačhipe, tegani šaj te dobine zaštita. Odoljese tano but važno te vačere e policiače svako detalji hem ako osetineja so šaj te doživine paljem isto situacia. I policia čerela analiza hem dikhela sar te del tut podrška hem eventualno zaštita.

Tu šaj te rode i informacia kotar to identiteti te ovel garavdo, sar ko primer ti adresa. Garavdi informacia kotar identiteti isi ko trin stepenija: sekretes markiribe, garavdi adresa hem garavdo personalno identiteti. O sekretes markiribe hem i garavdi adresa šaj te rode ko Skatteverket. O garavdo personalno identiteti šaj te rode ki Policia.

Ičer ki godi: Kriminaliteti sebepi i mržnja nane samo ofanziva upro manuš so doživinđa jekh lošnipe. O signalija đana upri celo grupa kaj so o manuš pripadini hem jekh atak upro slobodno društvo.

Pobuter informacia šaj te arakhe ko
www.brottsoffermyndigheten.se.

Informacia kotar akija brušura isi ko akala čhibja:

العربية – Arabiska

دري – Dari

English – Engelska

Kurmancî – Nordkurdiska (Kurmanji)

فارسی – Persiska (Farsi)

Romani-Arli – Romani

Af Soomaali – Somaliska

سۆرانی – Sydkurdiska (Sorani)

ትግርኛ – Tigrinja

Türkçe – Turkiska

Brottsoffermyndigheten

Box 470, 901 09 Umeå

Telefoni: 090-70 82 00

registrator@brottsoffermyndigheten.se

www.brottsoffermyndigheten.se